Giolina Henriquez is te bescheiden om zichzelf zo te omschrijven, maar anderen noemen haar een graag gewilde schilderdocente. Sinds ze zich weer beschikbaar heeft gesteld op het educatieve vlak, nu ongeveer een maand geleden, blijven de aanmeldingen binnenstromen. En geen wonder, want Giolina is in haar lesgeven net zo gepassioneerd als in haar schilderen.

Giolina Henriquez geeft weer les

Tekst: Anouska Kock

In een zijruimte van haar atelier staat een aantal taborettes met verf en kwasten opgesteld. Er speelt wat muziek, er brandt een kaars. Het is Giolina Henriquez er veel aangelegen om het vertrek een rustgevende ambiance te geven. "Als ik zelf schilder, moet ik ook rust hebben. Daarom zorg ik ervoor dat er in deze lesruimte ook een prettige sfeer hangt."

Haar docentschap is één van de activiteiten die Giolina Henriquez recent heeft opgepakt om haar professionele ontwikkeling nieuw leven in te blazen. Lange tijd heeft ze zichzelf andere prioriteiten gesteld. Toen ze bijvoorbeeld begin jaren tachtig afstudeerde aan de Rhode Island School of Design (RISD) in Amerika, koos ze er heel bewust voor om voorrang te geven aan haar gezin en haar managementfunctie bij het watersportbedrijf van haar familie. Haar man, de kinderen en het bedrijf slokten jarenlang veel tijd op.

Die tijden zijn nu echter voorbij. Haar gezondheid zit eindelijk mee, ze is gescheiden, haar drie zonen zijn wat groter (20, 17 en 14), en ze heeft zich merendeels teruggetrokken uit het familiebedrijf. "Nu pas begin ik," zegt ze. Hoewel ze nooit volledig heeft stilgestaan op creatief vlak. Ze heeft in de loop der jaren verscheidene malen geëxposeerd, allerlei ontwerpopdrachten voltooid, en een geïllustreerde dichtbundel uitgegeven – zijn haar activiteiten in de kunstwereld totnogtoe toch veelal incidenteel geweest. Daarin wil ze nu verandering brengen. Ze wil structureel werken aan de maatschappelijke rol waartoe ze zich geroepen voelt.

Zo wil ze een kinderboek gaan schrijven (en illustreren). Ook is ze van plan om nog een dichtbundel met schilderingen uit te geven (zoals ze dat in 1999 ook al deed met 'Wings of Truth'). En verder zou ze graag meer invulling geven aan de Aruba Marine Mammal Foundation, de stichting die ze eind jaren '90 oprichtte. "Ik heb iets met dolfijnen, walvissen, en zeearends," verduidelijkt ze. "Op bepaalde momenten in mijn leven hebben zij een cruciale rol gespeeld. En dat doen ze nog steeds. Vraag me niet hoe dat zo kan, hoor, want dat weet ik ook niet. Ik vind het zelf ook erg wonderlijk. Ik weet alleen dat ze een deel van mij zijn. Ik heb iets met de zee. Altijd al gehad."

In het raamwerk van hernieuwde activiteiten nemen de schilderlessen een bijzondere plaats in. Het contact met leerlingen is voor Giolina namelijk ook een bron van inspiratie. Als kunstenaar heeft ze behoefte aan het delen van ideeën en ervaringen. Ze geniet van de lessen. "Ik houd het aantal deelnemers ook bewust klein, liefst tot een maximum van tien tot twaalf personen per groep. Anders wordt het te veel."

> 'Schilderen opent voor mij een deur naar een tijdloze dimensie.'

Door haar persoonlijke inzicht en haar ervaringen als vrouw en kunstenaar in de moderne maatschappij, kan Giolina goed verhouden tot anderen die net als haar de essentiële behoefte hebben tot het visualiseren van hun emoties. Ze begrijp het als leerlingen de neiging hebben om star en analytisch te schilderen, en ze weet hoe ze hen kan leren om te werken met een vrije geest. Ze vindt het normaal als beginnelingen een beetje huiverig zijn om hun werk met vreemden te delen, omdat ze zelf ook heeft moeten leren hoe warm en koesterend de reactie van het publiek kan zijn.

En ze snapt het wanneer iemand kunst gebruikt als toevlucht om verdrietige momenten door te komen, omdat ze zelf ook op die manier functioneert. Negatieve ervaringen omzetten in positieve door middel van creaties.

Giolina zegt dat ze heel 'katharsisch' schildert, ofwel dat ze een grote drang heeft om haar emoties, hoe grillig of uitbundig die ook zijn, uit te storten op het doek.

"Al sinds mijn twaalfde, toen ik begon te schilderen, heb ik een sterke behoefte om in mijn emoties kwijt te raken in het proces van creativiteit.

Daarom had ik op de kunstacademie ook zo veel moeite met het maken van opdrachten."

Het is deze katharische inborst, waardoor het voor Giolina aan het begin van haar studietijd niet meer dan logisch leek dan dat zij zou afstuderen in de expressieve schilder-kant. Het docententeam van het RISD dacht daar echter anders over. "Omdat ik goed was in lijntekenen, vonden zij dat ik moest afstuderen in de illustratiekant. Ik wilde dat toen helemaal niet. Ik wilde schilderen. Ik wilde vrij zijn, mijn eigen gevoelens en ideeën kwijtraken. Maar illustraties zijn altijd opdrachten, en daarbij moet je je houden aan de visie van de opdrachtgever. Ik vond dat heel moeilijk. Maar nu, al die jaren later, ben ik blij dat ze me die kant hebben opgestuurd. Ik zie nu dat ze gelijk hadden. Als kunstenaar moet je leren om je eigen stijl te accepteren, ook al vind je die van anderen mooier. Ik heb veel geleerd van al die opdrachten. En ik zeg nu ook tegen anderen: het is goed om dingen te doen die je niet perse leuk vind, juist omdat je leert om je eigen grenzen te doorbreken."

Om het verborgen tekentalent van haar leerlingen tevoorschijn te halen, besteedt Giolina in de klas veel aandacht aan 'het creatieve brein', ofwel de 'Right Brain Mode'. Het gaat er daarbij om dat leerlingen technieken toepassen om hun rechter hersenhelft aan te boren. De "Right-Brain-Mode wordt gekenmerkt door intuïtie, emotie en creatieve vrijheid. De linkerhelft werkt anders, die analyseert, beredeneert en ordent. Omdat de westerse wereld het rationele 'links'-denken stimuleert, hebben veel mensen moeite om tijdens creatieve processen ineens 'rechts' te gaan denken. Maar dat is wel belangrijk, aldus Giolina.

"Die Right Brain Mode zorgt ervoor dat je helemaal opgaat in je werk. Je hebt geen tijdsbesef meer. Je vergeet alles om je heen. Voor mij is dat de enige manier van werken. Iemand heeft wel eens gezegd dat ik metafyisch werk, en dat klopt ook. Ik ben heel spiritueel. Schilderen opent voor mij een deur naar een tijdloze dimensie."

De fijngevoeligheid van Giolina, haar passie voor het schilderen en haar oprechte belangstelling voor anderen, maken haar tot een geliefde leermeesteres die dicteert vanuit persoonlijke ervaring: "Geef jezelf doelen. Geloof in je droom, heb passie. Wees bereid om offers te moeten maken; dat hoort bij het leven. Maar hou die focus. Heb durf. En geef nooit op. Dat is het belangrijkste: geef nooit op."

Ze lacht hartelijk als ze terugdenkt aan een episode in haar leven, waarop deze woorden wel een erg pregnante betekenis voor haar hadden: "Toen ik acht jaar was, werd ik eens per ongeluk achtergelaten in zee. Ik was van het jacht van mijn vader in zee gevallen, en zij bleven wegvaren, want niemand had mij gezien. Ik kon de kust van Aruba wel nog zien (ja, focus...) Ik heb dat moment overleefd door te concentreren op doorzwemmen, en 'not to give up', telkens een stukje verder, tot ik eindelijk uit de donkere zee was en in het mooie aquagroene!"

Twee van de meerdere postzegels die Henriquez in de jaren '90 ontwierp voor het Land Aruba.